

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Дем'яненко К.О.,

*студентка кафедри обліку, оподаткування,
публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: kdemtyanenko10@gmail.com ,*

Шепелюк В.А.,

*к.е.н. доцент, ст. викладач кафедри обліку, оподаткування,
публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6270-5936>
e-mail: verashepeliuk@gmail.com*

Динамічний розвиток та реагування національної економіки на зовнішні і внутрішні фактори (нестабільність, інфляція, коливання валютних курсів, корупція, тіньова економіка, часткова і неповне відображення господарських операцій тощо) здійснює величезний тиск на систему бухгалтерського обліку та фінансову звітність в Україні, що спричиняє ряд проблемних аспектів у теорії та практиці інформаційного забезпечення користувачів при прийнятті рішень та цінності фінансової звітності для управління.

Національні особливості та міжнародні тенденції розвитку фінансової звітності визначаються диференційованими підходами науковців і практиків до змісту та розуміння концептуальних засад складання та подання фінансової звітності, її інформаційної цінності для різних груп користувачів, результатом чого є різновекторні пропозиції щодо напрямків її удосконалення. Відсутність узгодженої позиції вчених та втрачання кореляції з практичними аспектами ускладнює реформування фінансової звітності у напрямі підвищення її якісно-інформаційних характеристик для управлінського процесу.

Розгляд бухгалтерського обліку як системи збору, узагальнення, обробки та передачі користувачам через фінансову звітність, інформації про господарську діяльність підприємства визначає його як систему, що об'єднує користувачів фінансової звітності, державу як суб'єкт регулювання та підприємство як об'єкт впливу та суб'єкт ринку, що розкриває облікову інформацію у фінансовій звітності. У свою чергу, фінансова звітність, як основна складова системи бухгалтерської звітності, є основним джерелом інформації про діяльність підприємства та пов'язує його з суспільством (зовнішніми користувачами), зацікавлена частина з яких приймає відповідні рішення. Тобто важливість фінансової звітності в даному випадку важко переоцінити на фоні її низької практичної здатності виконати свої основні функції – комунікаційну та інформаційну (в тому числі і для інформаційного забезпечення процесу управління підприємством). Основна практична мета її подання – формальне задоволення вимог контролюючих державних органів, а інформаційне забезпечення та захист інтересів користувачів відходить на другий план. Для внутрішніх користувачів фінансова звітність поступово

замінюється на оперативні інформаційні джерела, управлінську звітність та аналітичні дані, що дозволяють приймати оперативні управлінські рішення. Отже, доводиться констатувати той факт, що досягнуті результати реформування системи бухгалтерського обліку в Україні ще недостатньо якісні, а показники фінансової звітності не придатні для прийняття рішень як зовнішніми, так і внутрішніми користувачами, не відповідають, у повній мірі, інформаційним потребам користувачів та якісним характеристикам звітної інформації. Тому, актуальними залишається дослідження та вирішення проблем трансформації та деформації облікової інформації в процесі передачі її зацікавленим користувачам через фінансову звітність, що негативно впливає як на якість прийнятих рішень, так і на ефективність управління підприємствами і економікою країни в цілому.

Ряд вчених та практиків у своїх дослідженнях для досягнення реальних результатів реформування фінансової звітності у напрямку розширення меж її застосування в управлінні та прийнятті ефективних управлінських рішень передбачають ґрунтовний перегляд концептуальних засад діючої теорії, методики і практики формування, складання, подання та використання фінансової звітності в системі інформаційного забезпечення користувачів [1, 2].

Важливим стратегічним напрямом розвитку та удосконалення і наближення фінансової звітності до сучасних вимог управління є ефективність виконання інформаційної функції, яка залежить від вибору методів оцінки її показників та оперативності надання інформації. Оцінка основних елементів фінансової звітності, яка пріоритетно генерується на базі принципу історичної собівартості знижує придатність використання звітної інформації користувачами у якості їх інформаційного забезпечення. Хоча адекватна оцінка показників та елементів фінансової звітності є однією з складових рушійного розвитку економіки України у майбутньому, на її основі визначають ряд показників ефективності та результативності на мікро – та макрорівнях [3].

В умовах, що склалися в Україні, виникає необхідність комплексного дослідження змісту та місця фінансової звітності у національній системі бухгалтерського обліку та системі інформаційного забезпечення користувачів, а дослідження, спрямовані на вирішення зазначених проблем фінансової звітності для покращення механізму інформаційного обміну та забезпечення користувачів релевантною інформацією у процесі прийняття рішень в сучасних умовах потребують подальших досліджень та удосконалення.

Модернізація фінансової звітності перш за все зумовлена виникненням різноманітних інформаційних запитів, які зумовлені трансформацією ринкових відносин, появою та розвитком нових видів діяльності, глобалізацією економічних процесів, ускладненням міжнародної співпраці тощо. Таким чином, перспективним напрямком дослідження є розширення інформаційних меж фінансової звітності в частині управління; обґрунтування додаткових резервів підвищення її інформативності для управління; диференціація та окреме забезпечення інформаційних запитів зовнішніх та внутрішніх груп користувачів на основі різних форм бухгалтерської звітності.

Список використаних джерел:

1. Голов С. Ф. Передумови та шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення системи менеджменту підприємства / С. Ф. Голов // Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства: тези допов. наук.-практ. конф. – Львів: Львівська політехніка, 2012. – С. 66 – 67.
2. Корягін М. В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцик. – Київ: Інтерсервіс, 2016. – 276 с.
3. Никифорова Е. В. Бухгалтерская финансовая отчетность как основной источник информации инвестиционной привлекательности / Е. В. Никифорова, О. В. Шнайдер // Вектор науки ТГУ. – 2013. – No 1 (23). – С. 217 – 219.